

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2017 roku w sprawie z powództwa Raiffeisen Bank (...) Akcyjna w W. przeciwko A. Z. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Pabianicach oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego z art. 6 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, objawiające się przyjęciem, że na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia, kiedy i w jakich kwotach pozwana uregulowała swoje zobowiązania, podczas gdy powód nie wywodził skutków prawnych z zapłaty, lecz z jej braku, nie ma zaś dowodu na fakt negatywny, zwłaszcza na niespełnienie świadczenia pieniężnego, zatem skoro tylko powód udowadnia oddanie do dyspozycji pozwanej kwoty pieniężnej, to na stronie przeciwnej spoczywa ciężar wykazania, że kwotę tę zwróciła,
2. naruszenie przepisów prawa procesowego z art. 309 k.p.c. w zw. z art. 129 k.p.c. poprzez odmówienie mocy dowodowej przedłożonym przez stronę powodową środkom dowodowym, a to kserokopiom umowy o kredyt restrukturyzacyjny zawartą dnia 30.11.2012r., wypowiedzenia w/w wymowy z dnia 18.07.2016r., wyciągu z (...) Spółka Akcyjna nr (...) z dnia 06.09.2016r. oraz historii spłat do kredytu do umowy Kredytu Restrukturyzacyjnego nr (...) od 2012-11-30 do 2017-06-25 sporządzoną przez (...) Bank (...) S.A, podczas gdy zgodnie z dyspozycją art. 309 k.p.c. polska procedura cywilna przewiduje otwarty katalog środków dowodowych, przy pomocy których strona może dowodzić faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w związku z tym kserokopie i wydruki stanowią szczególne środki dowodowe, do których Sąd I instancji powinien stosować odpowiednio przepisy o dowodach z dokumentu, co pozwoliłoby Sądowi orzec zgodnie z żądaniem, bowiem przedłożone środki dowodowe potwierdzają zarówno istnienie zobowiązania, jak i jego wymagalność i wysokość;
3. naruszenie przepisów prawa procesowego z art. 232 zd. 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne, podczas gdy przedłożył dokumenty w pełni uzasadniające roszczenie tj.: Umowę o kredyt restrukturyzacyjny zawartą dnia 30.11.2012r., wypowiedzenie w/w wymowy z dnia 18.07.2016r., wyciąg z (...) Spółka Akcyjna nr (...) z dnia 06.09.2016r. oraz historię spłat do kredytu do umowy Kredytu Restrukturyzacyjnego nr (...) od 2012-11-30 do 2017-06-25 sporządzoną przez (...) Bank (...) S.A, a także poprzez bezzasadne pominięcie tych środków dowodowych przy orzekaniu i w efekcie całkowite pominięcie okoliczności, że pozwana zawarła z (...) Bank (...) S.A. Umowę o kredyt restrukturyzacyjny, na mocy której Bank zobowiązał się do udzielenia stronie pozwanej kredytu, a pozwana zobowiązała się do zwrotu udzielonego kredytu restrukturyzacyjnego wraz należnymi odsetkami oraz opłatami i prowizjami za czynności Banku, pozwana nie wywiązała się z zaciągniętego przez siebie zobowiązania, wskutek czego roszczenia Banku stały się wymagalne, W. z Ksiąg Bankowych potwierdza stan zadłużenia pozwanego na dzień jego wystawienia – podczas gdy powód zaoferował w sprawie wzajemnie się uzupełniające środki dowodowe potwierdzające zarówno istnienie zobowiązania, jak i jego wymagalność i wysokość.

W oparciu o wskazane zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 31 195,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 06.09.2016 r. do dnia zapłaty, oraz zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej zwrotu kosztów procesu w całości, w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z uiszczoną opłatą skarbową od pełnomocnictwa oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi instancji wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia co do kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie apelacji oraz zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję, wraz ze zwrotem opłaty za pełnomocnictwo.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie, a to dlatego, że podniesione w niej zarzuty są chybione. Tym samym zainicjowana przez skarżącego kontrola instancyjna nie może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia, noszącego walor prawidłowości i zgodności z prawem. Sąd Okręgowy w całości podziela poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne i w konsekwencji przyjmuje za swoje, a to dlatego że stanowią one wynik właściwej i rzetelnej oceny zebranego materiału dowodowego.

Wszystkie podniesione przez apelującego zarzuty koncentrują się wokół stanowiska Sądu I instancji, wedle którego powództwo jako niezasadne tak co do zasady, jak i wysokości podlegało oddaleniu. W ocenie apelującego z ustaleniem Sądu, w szczególności, iż powód nie przedstawił żadnego dowodu, który miałby potwierdzić fakt istnienia zadłużenia po stronie pozwanej i to w określonej wysokości nie można się zgodzić, albowiem przedłożył dowody w pełni uzasadniające dochodzone roszczenie.

Z powyższym stanowiskiem strony apelującej nie można się zgodzić.

Zarzuty naruszenia art. 6 k.c., a także art. 232 k.p.c. nie były trafne. Zarzut naruszenia art. 6 k.c. sprowadzał się de facto do nieuprawnionego przerwania ciężaru dowodu na stronę przeciwną. Tymczasem wskazać należy, iż w pierwszej kolejności to obowiązkiem powoda jest przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Powód inicjując niniejsze postępowania, winien już na etapie wniesienia pozwu zgłosić wszelkie wnioski dowodowe dla wykazania faktów z których wywodzi skutki prawne. W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Reguły rozkładu ciężaru dowodu, stosowane przez Sąd w fazie wyrokowania, mają fundamentalne znaczenie dla dokonania prawidłowej oceny wykonania przez każdą ze stron obowiązku dowodzenia w zakresie przesłanek uzasadniających roszczenie lub zwalniających stronę pozwaną od konieczności jego spełnienia. Obowiązkiem Sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania (subsumcji) w odpowiednią podstawę prawną. Jeśli ustalenia takiego dokonać nie można, to fakt ten samoistnie niweczy zasadność powództwa i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia

4 października 2012, I ACa 510/12, LEX nr 1237866). Jeżeli zaś materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał (wyrok SA we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 roku,

I ACa 1320/11, Lex nr 1108777). Wskazać również należy, iż w sytuacji, gdy powód dochodzi konkretnego roszczenia, to na nim przede wszystkim, w myśl art. 6 k.c., spoczywa ciężar udowodnienia zarówno faktu, iż dana wierzytelność rzeczywiście mu przysługuje,

jak i wysokości tej wierzytelności. Dopiero zatem w razie przedstawienia przez stronę powodową konkretnych dowodów na okoliczność istnienia i wysokości wierzytelności, pozwany winien przedstawić własne dowody w celu obalenia twierdzeń powoda. Wówczas bowiem konkretyzuje się w stosunku do pozwanego ciężar dowodowy wynikający treści

art. 6 k.c., którego procesowym odpowiednikiem jest art. 232 k.p.c.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy Sąd I instancji słusznie uznał, że powód nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku udowodnienia zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia. Należało zgodzić się z stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż powód domagając się uiszczenia od pozwanej kwoty mającej swe źródło w umowie kredytu bankowego, powinien przede wszystkim wykazać treść tej umowy. Tymczasem powód załączył jedynie niepoświadczone kopie umowy bankowej z dnia

30 listopada 2012 r., wypowiedzenia tej umowy oraz historię spłaty kredytu, które jak słusznie zważył Sąd Rejonowy - wspierając się w tym zakresie ugruntowanym orzecznictwem judykatury - nie mogły być uznane za dokumenty mające moc dowodową i korzystające z oceny dowodowej jak środek dowodowy w rozumieniu art. 244 i n. k.p.c. Z regulacji art. 129 k.p.c., wynika, że zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Z przepisu tego wynika zatem, że moc dowodową ma kserokopia dokumentu poświadczona za zgodność przez wskazane w powołanym powyżej przepisie osoby. W świetle przepisów k.p.c. i orzecznictwa Sądu Najwyższego przez dokument rozumie się jego oryginał, a wyjątki, kiedy oryginał może być zastąpiony przez odpis (kserokopię), określa ustawa. Niepoświadczona podpisem pełnomocnika strony będącego adwokatem lub radcą prawnym kserokopia nie jest dokumentem. Kserokopia dokumentu nie poświadczona za zgodność z oryginałem w sposób wskazany w art. 129 § 2 k.p.c., nie ma zatem mocy dowodowej i nie może stanowić podstawy do dokonywania ustaleń faktycznych (por. wyrok SN z dnia 29 marca 1994 r., III CZP 37/94, OSNC z 1994 r., nr 11, poz. 206, wyrok s. apel. w Łodzi z dnia 19 czerwca 2013 roku, I ACa 166/13). Zatem brak poświadczenia kserokopii za zgodność z oryginałem powoduje, że nie ma ona mocy dowodowej.

Wystarczającego dowodu istnienia i wysokości zobowiązania pozwanej względem powodowego banku nie stanowi również wyciąg z ksiąg bankowych. Jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. wyciąg ten jest aktualnie dowodem wyłącznie na to, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w jego treści i podlega ocenie na równi z pozostałymi dowodami. Na podstawie tego dokumentu nie można zatem sformułować domniemania, że stwierdzone w nim okoliczności są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Z uwagi na to, fakt zadłużenia pozwanej, jego tytuł i wysokość, winny zostać wykazane za pomocą innych dowodów. Tymczasem powód nie przedstawił oryginału dokumentu lub poświadczonej kopii umowy kredytu zawartej z pozwaną, ani oryginału lub poświadczonej kopii wypowiedzenia tej umowy. W wyniku tego powód nie tylko uniemożliwił weryfikację prawidłowości wskazanej wysokości roszczenia, lecz nawet nie udowodnił, że w ogóle owo roszczenie posiada.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Zważywszy na wynik kontroli instancyjnej o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, ustaloną na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804 z późn. zm.).